

T.B.M.M.CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 13 Temmuz 2026

Sayı : 19719

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

46509

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 01.07.2026

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

17 Haziran 2026 tarihinde Avrupa Parlamentosu 2025 Yılı Türkiye Raporu kabul edilmiştir. Raporun Çerçeve başlığında;
AB ve Türkiye, 23 Kasım 2023 tarihli AB-Türkiye ilişkileri hakkında Ortak Bildirim'de yer alan tavsiyeler ve ilgili AB Zirvesi Sonuçları doğrultusunda, karşılıklı çıkar alanlarında yeniden işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Söz konusu Zirve Sonuçlarında ortaya konulan koşullara tabi olmak kaydıyla AB, Türkiye ile kademeli, orantılı ve geri çevrilebilir şekilde yapıcı bir işbirliği tesis ederken ortak çıkar alanlarında yüksek düzeyde angajman devam etmiştir. Türkiye ile yürütülen katılım müzakereleri, Aralık 2024 tarihli Konsey Sonuçlarında da tekrar edildiği üzere, 2018'den bu yana durma noktasındadır. AB'nin, demokratik standartlar, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve temel haklara saygının giderek kötüleşmesiyle ilgili ciddi endişeleri giderilmemiştir. 2025'in başından bu yana seçilmiş yetkililer, muhalif figürler, siyasi aktivistler, sivil toplum ve iş dünyası temsilcileri, gazeteciler ve diğer kişilere yönelik tutuklamalar ve suçlamalar, Türkiye'nin demokratik geleneğine bağlılığının giderek daha fazla sorgulanmasına yol açmış ve yargı bağımsızlığı konusundaki endişeleri derinleştirmiştir.”, ifadelere yer verilmiş ve ilerleme fasılları çerçevesinde ülkemizin durumu değerlendirilmiştir. Ekonomik açıdan ise Türkiye, 2024'te 210 milyar avroya ulaşan rekor ticaret hacmiyle AB'nin beşinci büyük ticaret ortağı olmaya devam etmiştir. Türkiye aynı zamanda giderek daha aktif ve çok katmanlı bir dış politika ortaya koymuştur. Artan jeopolitik sınamalar, özellikle Suriye, Ukrayna, Gazze ve Güney Kafkasya'daki gelişmelerle bağlantılı olarak, Türkiye'nin stratejik bölgesel rolünü daha da belirginleştirmiştir.

Söz konusu Raporda, Fası 23: Yargı ve Temel Haklar, Fası 24: Adalet, Özgürlük ve Güvenlik başlıklarında tespit edilen bulgular ile söz konusu fasıllara ilişkin raporun çeşitli yerlerinde geçen kısımlarla ilgili Komisyonun yerine getirilmeyen önceki raporda yer alan tavsiyelerin hâlâ geçerliliğini koruduğu ve gelecek yıl atılması gereken adımlara yer verilmiştir.

Bu bağlamda;

1. “Türkiye, hukukun üstünlüğü ve temel haklar alanında hâlâ başlangıç düzeyinde hazırlıklıdır. Önceki raporlarda tespit edilen önemli konularda gerileme yaşanmış ve önceki raporlarda belirtilen ciddi endişeler artmıştır. Yargının işleyişi Türkiye'de yargı,

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

46509

hâlâ başlangıç düzeyinde hazırlıklıdır ve gerileme devam etmiştir. Temel sistemsel eksiklikler giderilmemiştir. Yargı, hâlâ yürütmenin kontrolü altında olup bu durum yargı bağımsızlığını etkilemekte ve yargı kararlarının kalitesine gölge düşürmektedir. Yargı, defaatle yanlış davranarak, muhalif figürleri ve seçilmiş yetkilileri hedef almış ancak iktidardaki koalisyonun yetkililerine karşı benzer bir eylemde bulunmaktan kaçınmıştır. Bu dinamik, adli süreçlerin tarafsızlığı konusunda şüphe yaratmakta olup halkın hukuk sistemine olan güvenini tüm zamanların en düşük seviyesine indirmiştir.”, söz konusu bulguya ilişkin tarafınızca bir değerlendirme yapılmış mıdır? Bahse konu temel sistemsel eksikliklerin giderilmesi hususunda ne tür çalışmalar yapılması planlanmaktadır?

2. “Yargı sistemi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) bazı kararlarını hâlâ uygulamazken, bazı mahkemelerin Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamayı reddetmesi tüm sistemin bütünlüğüne ve işleyişine zarar vermiştir. Avrupa Komisyonunun bu hususların ele alınmasına yönelik önceki tavsiyeleri hâlâ yerine getirilmemiştir; bu nedenle söz konusu tavsiyeler geçerliliğini korumaktadır ve daha da acil hale gelmiştir.” Hukukumuz açısından bağlayıcı olan AİHM kararlarının uygulanmamasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Söz konusu kararlara uyulmaması hukukumuzun dışardaki algısı bakımından bir sorun oluşturacağını düşünüyor musunuz?
3. “Gelecek yıl, Türkiye'nin özellikle aşağıdaki alanlar üzerinde durarak: yargının, görevlerini bağımsız ve tarafsız şekilde gerçekleştirmesine imkân tanıyan, Avrupa standartlarıyla uyumlu siyasi ve hukuki bir ortam oluşturması; kuvvetler ayrılığı ilkesini güçlendirmesi ve AİHM içtihadına uygun bir biçimde karar alması gereken Anayasa Mahkemesinin kararlarına alt derece mahkemeleri tarafından riayet edilmesini sağlaması; yürütmenin rolünün ve etkisinin sınırlı olması için Hâkimler ve Savcılar Kurulunun (HSK) yapısını ve seçim sürecini değiştirmesi ve HSK'nın veya üst düzey yetkililerin adli süreçlere müdahalesine karşı güvenceler getirmesi; şüpheli ve sanıkların usul yönünden korunmasına ve suç mağdurlarına özel önem verecek şekilde, tüm adli süreçlerde temel hakların gözetilmesini; masumiyet karinesi, cezai sorumluluğun şahsiliği ve hukuki belirlilik, savunma hakkı ile adil yargılanma hakkının usulüne uygun olarak güvence altına alınmasını sağlaması gerekmektedir.”, şeklinde yapılan tavsiyeleri yerinde ve doğru buluyor musunuz? Bu hususta herhangi bir adım atmayı planlıyor musunuz?
4. “Türkiye, Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa İlişkin Medeni Hukuk ve Ceza Hukuku Sözleşmeleri, Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) tavsiyeleri ve BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'ne uygun şekilde yolsuzluğun önlenmesi ve kontrolü için bir çerçeve oluşturmamış ve yolsuzlukla mücadele birimleri tesis etmemiştir. Yasal çerçevenin ve kurumsal yapının, yolsuzluk davalarının kovuşturma ve karar aşamalarında usule aykırı biçimde siyasi baskı kurulmasını sınırlandıracak şekilde iyileştirilmesi gerekmektedir.”, ülkemizin dünya yolsuzlukla mücadele endeksi verileri

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

46509

dikkate alınarak söz konusu çerçevenin oluşturulması ve yolsuzlukla mücadele birimlerinin tesis edilmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır?

5. “Raporlama döneminde, büyük şehirlerde ve ilçelerde muhalif partilerden seçilmiş belediye başkanlarına karşı üst düzey yolsuzluk davaları açılırken, büyük şehirlerde hâlihazırda veya önceden iktidar partisinden seçilmiş yetkililere karşı hiçbir soruşturma açılmamıştır.”, İçişleri Bakanı tarafından da açıklama yapıldığı üzere iktidar partisinden de soruşturma yapılırsa dahi, hukukun aynı şekilde uygulamamasını (tutuklu yargılama, masumiyet karinesi vb.) ikili hukuk ortamı oluşturması ve yolsuzlukla mücadeledeki etkililiği hususunda güven vermemesi, Etkili bir yolsuzlukla mücadeleye engel teşkil ettiği gibi eleştiri ve algıya ilişkin değerlendirmeniz nedir? Bu hususta yargı bağımsızlığı korumak adına tarafınızca herhangi bir çalışma var mıdır?
6. “AB-Türkiye Vize Serbestisi Yol Haritasında belirtildiği üzere, GRECO tarafından yayımlanan tavsiyeleri, ihtiyaç duyulan mevzuatın da kabul edilmesi yoluyla, etkili bir biçimde yerine getirmesi; yolsuzlukla etkili bir şekilde mücadele etmeye yönelik net bir siyasi irade ve vizyonu yansıtan, güvenilir ve gerçekçi bir eylem planıyla desteklenen bir yolsuzlukla mücadele stratejisi geliştirmesi gerekmektedir.”, şeklindeki tavsiye doğrultusunda bir ‘yolsuzlukla mücadele stratejisi ve eylem planı’ hazırlamaya ilişkin bir çalışma var mıdır? Bu hususta düşünceniz nedir?
7. “Ülkede, insan hakları alanındaki genel durum kötüleşmiştir. Türkiye’deki yasal çerçeve, insan haklarına ve temel haklara riayet edilmesine ilişkin genel güvenceler sunmakla birlikte, Türkiye’deki mevzuatın bazı kısımları ve bunların uygulanması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’yle (AİHS) ve AİHM içtihadıyla uyumlu değildir. Teröre destek verdikleri iddiasıyla, gazeteciler, yazarlar, avukatlar, akademisyenler, insan hakları savunucuları ve diğer eleştirel seslere yönelik soruşturmalar, kovuşturmalar ve mahkûmiyetler raporlama döneminde artmıştır.”, söz konusu bulguyu ülkemizin uluslararası hukuk alanındaki itibarı ve güvenilirliği açısından nasıl değerlendirmektesiniz? Bu hususta bir adım atmayı planlamakta mısınız?
8. Raporda, “Yıllar sonra ilk defa, yasal bir siyasi partinin görevdeki başkanı kamuya açık konuşmaları nedeniyle yargılanmıştır. Muhalif siyasetçilere yönelik davalar devam etmiş ve muhalif bir siyasi partiye yönelik soruşturmalar başlatılmıştır. Komisyonun geçen yılki tavsiyeleri yerine getirilmemiştir ve hâlâ geçerlidir.”, şeklinde tespitlere yer verilmiştir. Söz konusu bulgu tarafınızca değerlendirmeye alınacak mıdır? Bu hususa ilişkin bir itirazınız varsa herhangi bir girişimde bulunmayı planlıyor musunuz?
9. “Gelecek yıl, Türkiye’nin özellikle: terörle mücadele mevzuatı ile uygulanmasını, Avrupa standartları, AİHS, AİHM içtihadı, Venedik Komisyonu tavsiyeleri ve AB müktesebatı ve uygulamalarıyla uyumlu hâle getirmesi; kadın haklarının ve cinsiyet eşitliğinin etkili bir şekilde korunması, LGBTIQ bireylere karşı olanlar da dâhil, her türlü ayrımcılıkla ve ırkçılıkla etkili bir şekilde mücadele edilmesi ve azınlıkların korunmasının sağlanması amacıyla, yasal çerçeveyi ve uygulanmasını iyileştirmesi;

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

46509

Kavala ve Türkiye davasındaki karar da dâhil olmak üzere, AIHM kararlarını öncelikli olarak uygulaması gerekmektedir.”, raporda yer alan şeklindeki bulgulara ilişkin değerlendirmeniz nedir? Bu kapsamda bir çalışma bulunmakta mıdır?

10. “Türkiye, bu alanda hâlâ başlangıç düzeyinde hazırlıklıdır ve raporlama döneminde gerileme olmuştur. Milli güvenlik ve terörle mücadeleyle ilgili ceza mevzuatının uygulanışı, ifade özgürlüğünü engelleyerek AIHS’yi ihlal etmeye ve AIHM içtiihadından uzaklaşmaya devam etmiştir. Hükümete karşı eleştirel olan gazetecilere, basına ve diğer seslere karşı yargısal ve idari işlemler artmıştır. Medya ve yayıncılık düzenleme kurumu, neredeyse yalnızca bağımsız ve muhalif medya kuruluşlarını hedef alarak, idari cezaları ve para cezalarını ayrımcı bir şekilde uygulamaya devam etmiştir. 2022’de kabul edilen Dezenformasyon Kanunu gibi yeni kabul edilen Siber Güvenlik Kanunu da temel haklar ve özgürlükler üzerinde daha fazla kısıtlamaya yol açabilecek muğlak kurallar ve bağımsız denetim eksikliği nedeniyle ciddi endişeler uyandırmaktadır. Komisyonun geçen yılki tavsiyeleri yerine getirilmemiştir ve hâlâ geçerlidir.”, şeklindeki açıklamalar, iç hukukumuzda da Anayasal anlamda bir hak olarak tanımlanan ifade özgürlüğü bağlamındaki bu tespitlere ilişkin değerlendirmeniz nedir? Bu hususların geciktirilmesinin gerekçesi nedir? Raporda, Fası 24: Adalet, Özgürlük ve Güvenlik başlıkları bağlamında yer alan tavsiyelere ilişkin ne tür adımlar atılması planlanmaktadır?
11. “Türkiye’nin kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatı AB müktesebatıyla henüz uyumlu olmadığı için Europol ile ağır suçlar ve terörizmle mücadele konusunda yetkili Türk makamları arasında kişisel verilerin değişimine ilişkin bir uluslararası anlaşma hâlâ sonuçlanmamıştır. Örgütlü suçlar hâlâ tehdit teşkil etmektedir. Örgütlü suç davalarının başarılı bir şekilde kovuşturulması ve bu davaların mahkûmiyetle sonuçlandırılmasına yönelik hukuki ve kurumsal kapasitenin artırılması konusunda kaydedilen ilerleme yetersizdir. Komisyonun geçen yılki tavsiyelerinin yalnızca bir kısmı yerine getirilmiştir ve bu nedenle söz konusu tavsiyeler büyük ölçüde geçerlidir.” Ülkemizin güvenliği ve uluslararası güven algısı açısından son derece önemli olan bu hususların gereği gibi yerine getirilmemesinin gerekçesi nedir? Raporda yer verilen yasal düzenleme ve iş birliklerinin sağlanmasına ilişkin tavsiye kararlarına yönelik bir çalışmanız var mıdır?
12. “Türkiye, BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi de dâhil, yolsuzlukla mücadeleye ilişkin önemli uluslararası tüm sözleşmeleri imzalamıştır. Bununla birlikte, yükümlülüklerini yerine getirmeye yönelik olarak yeni bir yolsuzlukla mücadele mevzuatı veya reform tedbirleri kabul etmemiştir. Yolsuzluk olaylarını yetkili mercilere bildirenlerin korunmasına ve kamu alımlarına ilişkin yasal çerçeve, henüz Avrupa standartlarıyla uyumlu değildir. Türk Ceza Kanunu’nun yolsuzlukla ilgili hükümleri yetersizdir. Türk Ceza Kanunu’nda yer alan doğrudan rüşvet verme tanımı, başta özel sektördeki rüşvet konusunda olmak üzere, uluslararası standartları karşılamamaktadır.”, bulguya konu sözleşme imzalandığı halde hükümlerine uymama gerekçesi nedir? Bu hususta herhangi bir hazırlık var mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA